

Sygn. akt I ACa 1384/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Alicja Myszkowska

Sędziowie SA Lilla Mateuszczyk

SA Wiesława Kuberska (spr.)

Protokolant stażysta Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) spółka jawna z siedzibą w T.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej z siedzibą w M.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 30 lipca 2015 r. sygn. akt X GC 907/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w M. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki jawnej z siedzibą w T. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 1384/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Z. W. (1), (...) spółki jawnej w T. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w M. o zapłatę, zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 84.518,10 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 7.843 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(wyrok – k. 149)

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości przyjął za własne. Z ustaleń tych wynika, że Przedsiębiorstwo (...) Z. W. (1), (...) spółka jawna w T. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Do przedmiotu jej działalności należy m.in. sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w M. (powstała z

przekształcenia (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej na mocy uchwały z dnia 30 października

2014 r.) jest natomiast wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem: (...). Do przedmiotu jej działalności należy m.in. chów i hodowla zwierząt oraz uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt.

Powódka pozostawała w kontaktach gospodarczych z G. O. (1), prowadzącym fermę drobiu w T. przy ul. (...), w ramach których dostarczała G. O. (1) pasze dla kaczek. W dniu 19 kwietnia 2014 r. powódka zawarła z (...) umowę przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych co do gatunku o nr 5/04/2014. Umowa została sporządzona w celu zabezpieczenia „wszelkich wierzytelności Przyjmującego” (czyli strony powodowej) względem P. (czyli G. O. (1)) wynikających ze sprzedaży towarów ujętych w dokumentach sprzedaży prowadzonych przez Przyjmującego.

Na mocy powołanej umowy G. O. (1) przeniósł na powódkę własność inwentarza żywego w postaci 8.000 sztuk kaczek. Data wstawienia stada została określona na dzień 18 kwietnia 2014 r., zaś planowana data sprzedaży na dzień 6 czerwca 2014 r. Określono również miejsce chowu jako „T., (...)”, wskazując nr faktury (...), jak i szacunkową wartość, która w dniu zdania do uboju wynosić miała 140.000 zł. G. O. (1) oświadczył, że wskazane ruchomości (kaczki) stanowią jego wyłączną własność, znajdują się w jego swobodnej i wyłącznej dyspozycji i nie są obciążone żadnymi prawami na rzecz osób trzecich (w szczególności nie są przedmiotem zastawu, a rozporządzanie nimi przez osoby reprezentujące przewłaszczającego nie podlega żadnym ograniczeniom ustawowym, umownym bądź statutowym). Na mocy § 2 ust. 1 umowy spółka (...) stała się wyłącznym i jedynym właścicielem wskazanych w umowie rzeczy i ma wyłączne prawo dysponowania nimi. Zgodnie z § 4 ust. 1 w wypadku braku zapłaty wierzytelności określonej w § 1 pkt 1 i należności ubocznych w należnym terminie, Przyjmujący (czyli powodowa spółka) stawał się uprawnionym do zbycia przewłaszczonych ruchomości, zaliczając kwotę otrzymaną od nabywcy na spłatę zadłużenia P..

G. O. (1) podpisując umowę przeniesienia własności oświadczył, że zapoznał się dokładnie i w szczególności z wszystkimi jej warunkami i pouczeniami oraz ze swej nieprzymuszonej woli w pełni się z nimi zgadza i jest świadomy skutków prawnych niewykonania umowy. Zawiadomienie dotyczące zawarcia umowy przewłaszczenia między G. O. (1) a Przedsiębiorstwem (...) strona pozwana otrzymała w dniu 22 kwietnia 2014 r.

W dniu 3 czerwca 2015 r. powódka jako właściciel kaczek na mocy wyżej opisanej umowy, sprzedała pozwanej spółce (...) kaczki w ilości 7.727 sztuk, które zostały dostarczone do pozwanej w tym samym dniu, co potwierdza „dowód przyjęcia i rozliczenia dostawy drobiu żywego”. W dowodzie przyjęcia brak jakichkolwiek zastrzeżeń ze strony pozwanej. Wartość kaczek została określona na kwotę 129.766,86 zł. Z tytułu dostarczonych pozwanej kaczek powódka wystawiła w dniu 3 czerwca 2014 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 129.766,86 zł, określając 30. dniowy termin płatności, tj. do 3 lipca 2014 r. W tym samym dniu została wystawiona również faktura nr (...) na kwotę 45.248,76 zł. Tego samego dnia strona powodowa wystawiła jeszcze fakturę VAT nr (...) na kwotę 84.518,10 zł z terminem płatności do 3 lipca 2014 r. Powódka oświadczyła, że faktura nr (...) na kwotę 129.766,86 zł została wycofana i zastąpiona fakturą nr (...) na kwotę 84.518,10 zł, czyli na kwotę, której dotyczy pozew.

Pismem z dnia 8 lipca 2014 r. pozwana spółka poinformowała powódkę, że odsyła oryginał faktury VAT nr (...) na kwotę 129.766,86 zł (doręczonej dnia 7 lipca 2014 r.) bez akceptacji i księgowania, podając, że została ona wystawiona niezgodnie z rozliczeniem dostawy drobiu żywego i nie uwzględnia zajęć wierzytelności Komornika Sądowego M. G. z dnia 15 kwietnia 2014 r. na kwotę 78.091,39 zł wg stanu na dzień 1 lipca 2014 r. Wobec powyższego pozwana wystąpiła o niezwłoczne doręczenie prawidłowo wystawionej faktury.

W dniu 10 lipca 2014 r. pozwana wpłaciła na rzecz powódki kwotę 45.206,76 zł, podając w tytule przelewu, że jest to zapłata za fakturę nr (...). Pozostała kwota w wysokości 78.230,67 zł, wynikająca z zajęć komorniczych Km 10/14 oraz Km 224/14, pozwana spółka przekazała w tym samym dniu do depozytu sądowego. Dodatkowo dniu 10 lipca 2014 r. pozwana złożyła do Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim wniosek o złożenie do depozytu sądowego kwoty 78.230,67 zł (objętej zajęciami komorniczymi) tytułem wierzytelności z umowy kontraktacji. Jako podstawę

wniosku wskazano przepis art. 467 pkt 3 k.c., a jako uczestników postępowania wskazano Komornika Sądowego M. G. prowadzącego egzekucję w stosunku do G. O. (1) z wniosku U. S. i G. S., oraz Przedsiębiorstwo (...) Z. W., M. (...) spółka jawna.

Powołana we wniosku umowa kontraktacyjna wieloletnia nr (...) na dostawę kaczek rzeźnych została zawarta w dniu 15 kwietnia 2014 r. między G. O. (1) – (...), a pozwaną spółką (...). Na mocy podanej umowy Producent (G. O. (1)) zobowiązał się wytuczyć i sprzedać Kontraktującemu (spółce (...)) kaczkę klasy eksportowej w ilości 10.000 sztuk.

Pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostrowie Wielkopolskim – M. G. zawiadomił, że „zajął wierzytelność w spółce (...) należną dłużnikowi G. O. (1) z tytułu dostawy kaczek, powołując się na art. 910 k.p.c.”. Pismo to zostało odebrane przez pozwaną w dniu 17 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim przekazał całą kwotę z depozytu 78.230,67 zł na zajęcie wierzytelności przez komornika z dnia 20 sierpnia 2014 r. Komornik wskazał, że kwota ta została rozliczona i przekazana wierzycielowi (G. S. - Zakład (...)) w dniu 15 września 2014 r. Na czynność komornika polegającą na zajęciu przedmiotowego depozytu pozwana złożyła w dniu 28 października 2014 r. skargę, którą Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim rozstrzygnął postanowieniem z dnia 19 grudnia 2014 r., uchylając w pkt. 2 czynność komornika i nakazując zwrot przekazanej kwoty do depozytu. Punkt 2 wskazanego postanowienia został uchylony postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 27 stycznia 2015 r., co pozwana zaskarżyła zażaleniem z dnia 9 lutego 2015 r.

Postanowieniem z dnia 10 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim oddalił wniosek pozwanego o wyrażenie zgody na złożenie do depozytu sądowego kwoty 78.230,67 zł. Wskazane postanowienie zostało zaskarżone apelacją pozwanej z dnia 4 listopada 2014 r., w której pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił apelację spółki (...) od postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim z dnia 10 października 2014 r.

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne, podkreślając że pozwana nie dopełniła spoczywającego na niej z mocy umowy z dnia 3 czerwca 2014 r. obowiązku zapłaty całej ceny należnej powódce za zakupiony od niej towar. Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów strony pozwanej jakoby umowa zawarta pomiędzy G. O. (1) a powódką w dniu 19 kwietnia 2014 r. nie była prawnie skuteczna, uznając że bez wpływu na ważność i skuteczność tej czynności pozostawała okoliczność dokonania przez Komornika Sądowego zajęcia wierzytelności G. O. (1) wobec pozwanej z tytułu łączącej go z pozwaną umowy kontraktacji. Wszak dokonane zajęcie nie dotyczyło ruchomości w postaci kaczek (a te były przedmiotem umowy z dnia 3 czerwca 2014 r.), tylko wierzytelności pieniężnej G. O. (1) z tytułu łączącej go z pozwaną umowy kontraktacji. Dodatkowo Sąd Okręgowy podkreślił, że umowa z dnia 19 kwietnia 2014 r. została określona jako „umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie” i zawarta w celu zabezpieczenia wszelkich przysługujących powódce (przyjmującemu) względem przewłaszczającego wierzytelności wynikających ze sprzedaży towarów ujętych w dokumentach sprzedaży prowadzonych przez przyjmującego.

Nawiązując do poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy wskazał, że na dzień dokonania sprzedaży kaczek, tj. w dniu

3 czerwca 2014 r. powódka posiadała wymagalne wierzytelności wobec G. O. (1) na kwotę 32.595,26 zł z faktury numer (...) oraz na kwotę 20.020,02 zł z faktury numer (...), czyli łącznie na kwotę blisko 70.000 zł, a w późniejszym okresie stały się wymagalne również dalsze wierzytelności powódki z faktur o numerach (...). Tym samym Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że został spełniony warunek istnienia po stronie powódki (jako przejmującego) wierzytelności podlegających zabezpieczeniu wskutek zawarcia przedmiotowej umowy. Spełniony został również zdaniem Sądu Okręgowego warunek przeniesienia własności za sprawą przeniesienia na powódkę posiadania samoistnego kaczek, jako rzeczy oznaczonych co do gatunku. Sąd Okręgowy zaznaczył, że od daty zawarcia umowy z dnia 19 kwietnia 2014

r. powódka była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania nabytym drobiem, mającą prawo decydowania o tym czy, kiedy i komu drób ma być sprzedany oraz o tym, że kaczki do dnia ich sprzedaży pozostawać będą fizycznie na terenie fermy prowadzonej przez G. O. (1). Stąd też za pozbawioną znaczenia Sąd Okręgowy uznał okoliczność, że to G. O. (1) fizycznie dostarczył i wydał kaczki pozwanej, zwłaszcza że czynił to z upoważnienia i w imieniu powódki, nie zaś w wykonaniu łączącej go z pozwaną umowy kontraktacji.

Jako, że pozwana przyjęła od powódki fakturę numer (...)

i tylko częściowo uregulowała należność z niej wynikającą, Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 84.518,10 zł tytułem pozostałej zapłaty. Z uwagi na to, że pozwana opóźniła się ze spłatą należności Sąd Okręgowy na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądził odsetki od tej kwoty, od dnia wymagalności świadczenia oznaczonego na fakturze z dnia 3 czerwca 2014 r.,

tj. od dnia 4 lipca 2014 r. do dnia zapłaty. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł natomiast po myśli art. 98 § 1 k.p.c.

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 158 – 162 verte)

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiodła pozwana, zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia prawa materialnego, tj.:

- art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wskutek uznania, że powódka nie wykazała jakoby G. O. (1) w ramach wykonania dostawy kaczek do zakładu pozwanej wykonywał umowę przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 z dnia 19 kwietnia 2014 r.

z upoważnienia i w imieniu powódki, że doszło do przeniesienia posiadania przedmiotowego drobiu na powódkę oraz, że G. O. (1) był właścicielem kaczek, których wyłączne prawo własności upoważniało go do zawarcia z powódką umowy przewłaszczenia,

- art. 5 k.c. przez powoda oraz Sąd I instancji, czego konsekwencją było pokrzywdzenie pozwanej w tym postępowaniu przez:

- pominięcie dowodów w postaci postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 kwietnia 2015 r. w sprawie o złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia (sygn. akt II Ca 36/15) wraz z uzasadnieniem załączonym do pisma procesowego pozwanej z dnia 19 maja 2015 r., postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności - kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14), postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności – kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14) oraz zaniechanie oceny tego materiału dowodowego;
- pominięcie faktu, że wpłacony w dniu 10 lipca 2014 r. przez pozwaną przedmiot świadczenia (kwota 78.230,67 zł, stanowiąca kwotę netto kwoty objętej pozwem w niniejszej sprawie) do depozytu sądowego został wypłacony na konto komornicze z ww. depozytu, zgodnie z decyzją Sądu Rejonowego w Ostrowie W., przez co pozwana dokonała już zapłaty za dostarczony drób;
- brak prawidłowej oceny w zakresie rozstrzygnięcia sprawy o złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia prawomocnie zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 16 kwietnia 2015 r. (sygn. akt II Ca 36/15) oraz sprawy ze skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności - kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14);
- całkowite pominięcie i nie odniesienie się do powyższych rozstrzygnięć, a w konsekwencji brak uznania, że przedmiotowe sprawy nie wywierają wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy;

2. naruszenia prawa procesowego, tj.:

- art. 233 k.p.c. wyrażającego się w sprzeczności istotnych ustaleń Sądu, przyjętych za podstawę skarżonego orzeczenia, z treścią zebranego materiału w sprawie, w szczególności przez:

- przyjęcie, że G. O. (1) był właścicielem kaczek, których wyłączne prawo własności upoważniało go do zawarcia z powódką umowy przewłaszczenia z dnia 19 kwietnia 2015 r.;
- przyjęcie, że od daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 powódka decydowała o tym, czy, kiedy i komu ma być sprzedany nabyty drób, skoro z załączonej do pozwu umowy wynika, że przedmiot tej umowy sprzedawany będzie do pozwanej;
- przyjęcie, że od daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 powódka była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania nabytym drobiem wobec wcześniej zawartej umowy przewłaszczenia nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r. pomiędzy pozwaną a G. O. (1), na podstawie której G. O. (1) przeniósł na pozwaną prawo własności ok. 10 000 sztuk piskląt kaczych, zgodnie z umową;
- przyjęcie, że od dnia 19 kwietnia 2014 r. - daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 - powódka była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania nabytym drobiem, skoro od dnia 15 kwietnia 2014 r. - daty zawarcia umowy przewłaszczenia nr (...) - to pozwana była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania tym drobiem;
- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w wyniku braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w niniejszej sprawie i bezzasadnego pominięcia dowodów wskazanych w odpowiedzi na pozew oraz dalszych pismach procesowych pozwanej;

- art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez pozwaną, tj. dowodu z zeznań świadka B. P., zeznań strony pozwanej, wniosków o zwrócenie się do właściwego urzędu skarbowego dla siedziby powódki w celu potwierdzenia, czy następujące faktury: VAT (...) na kwotę 45.248,76 zł, VAT (...) na kwotę 129.766,86 zł i VAT (...) na kwotę 84.518,10 zł, wystawione przez powódkę w dniu 3 czerwca 2014 r., jako sprzedawcę, zostały zaewidencjonowane w księgach podatkowych powódki, czy stanowią jej przychód oraz czy, powódka odprowadziła należny podatek VAT (...),

- art. 328 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodów, o których wyżej mowa oraz niewyjaśnianie przyczyn odmowy mocy dowodowej rozstrzygnięć w sprawie złożenia przedmiotu do depozytu sądowego oraz skargi na czynność komornika;

- art. 299 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania strony pozwanej pomimo, że zostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, dla których wyjaśnienia Sąd I instancji winien dopuścić ten dowód;

- art. 225 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku pełnomocnika pozwanej o otwarcie rozprawy na nowo, zgłoszonego w piśmie procesowym z dnia 21 lipca 2014 r., do którego Sąd I instancji nie odniósł się;

- art. 214 k.p.c. w zw. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodroczenie rozprawy w dniu 21 lipca 2015 r. z uwagi na nieobecność strony pozwanej wywołaną przeszkodą, której nie można było przewyciężyć w tym dniu, znaną Sądowi I instancji, o której powiadomił telefonicznie pełnomocnik pozwanej, do czego Sąd I instancji nie odniósł się;

- art. 365 k.p.c. wskutek pominięcia faktu wydania prawomocnych orzeczeń sądowych i ich treści, tj. postanowienia Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia

16 kwietnia 2015 r. w sprawie o złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia (sygn. akt II Ca 36/15), postanowienia Sądu Rejonowego

w O. W.. z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności - kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14), postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności - kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14);

- przez potrzebę uzupełnienia postępowania dowodowego o nowe dowody w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 17 lutego 2015 r. o odrzuceniu zażalenia pozwanej na postanowienie Sąd Rejonowy

w O. W.. z dnia 27 styczeń 2015 r. (sygn. akt I Co 2253/14); umowy przewłaszczenia nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r. pomiędzy pozwaną a G. O. (1); przesłuchania świadka G. O. (1) na okoliczność ustalenia osoby będącej właścicielem kaczek na dzień 19 kwietnia 2015 r. (...).

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi

I instancji do ponownego rozpoznania, a także o zwrot kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

(apelacja – k. 182 – 192)

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(protokół rozprawy apelacyjnej – k. 225)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest nietrafna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Nie są zasadne zarówno zarzuty naruszenia prawa procesowego, jak i zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do naruszenia prawa procesowego, determinującego zastosowanie prawa materialnego, należy podnieść następujące argumenty.

Zupełnie niezrozumiałe i bezpodstawne są zarzuty naruszenia art. 225 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku pełnomocnika pozwanej o otwarcie rozprawy na nowo, zgłoszonego w piśmie procesowym z dnia 21 lipca 2014 r. i art. 214 k.p.c. w zw. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodroczenie rozprawy w dniu 21 lipca 2015 r. z uwagi na nieobecność strony pozwanej wywołaną przeszkodą, której nie można było przewyciężyć w tym dniu, znaną Sądowi I instancji, o której powiadomił telefonicznie pełnomocnik pozwanej. Zarzuty te korespondują z wnioskiem strony pozwanej o przeprowadzenie w trybie art. 380 k.p.c. kontroli postanowienia Sądu I instancji z dnia 1 października 2015 r. o odmowie sprostowania i uzupełnienia protokołu rozprawy z dnia 21 lipca 2015 r., zgłoszonego w piśmie procesowym uzupełniającym apelację w dniu 19 października 2015 r. – k. 214. Wniosek ten nie został cofnięty, aczkolwiek nie był wyraźnie popierany na rozprawie apelacyjnej, a zatem Sąd ad quem jest zobowiązany również odnieść się do niego.

Przede wszystkim trzeba podnieść, że art. 380 k.p.c. służy kontroli postanowień sądu pierwszej instancji, które miały wpływ na wynik sprawy, a niewątpliwie przedmiotowy wniosek o sprostowanie tzw. protokołu skróconego rozprawy utrwalanej za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk nie jest tego typu orzeczeniem, co do zasady. Protokół ten nie stanowi samoistnego protokołu rozprawy, a jej przebieg w całości jest zarejestrowany on – line i odzwierciedla rzeczywisty przebieg zdarzeń. Dopiero zapis elektroniczny wraz z tzw. protokołem skróconym stanowi właściwy protokół rozprawy. Dalej, postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 1 października 2015 r. zostało wydane w trybie odwołania się strony pozwanej od zarządzenia przewodniczącego (k. 203) z dnia 31 sierpnia 2015 r. (k. 172), a zatem nie można przyjąć, że decyzja w przedmiocie sprostowania protokołu była niezaskarżalna.

I na koniec trzeba koniecznie podkreślić, że wniosek dotyczył sprostowania treści adnotacji publicznej, zawierającej informację o pojawieniu się na sali rozpraw pracownika sekretariatu sądowego i przekazaniu wiadomości o tym, co się działo z pełnomocnikiem strony pozwanej. Adnotacja w protokole skróconym brzmi „strona pozwana z powodu problemów z dotarciem do sądu nie stawiała się na rozprawę o czym poinformowała sekretariat” – k. 121. Według strony pozwanej powinno być zaprotokołowane, że pełnomocnik strony pozwanej oświadczył, że „cały czas jedzie” i składa prośbę o wstrzymanie rozpoznania sprawy. Jak słusznie podniesiono w uzasadnieniu postanowienia z dnia 1 października 2015 r. z treści nagrania przebiegu rozprawy nie wynika, aby pracownik sekretariatu przekazał wniosek o wstrzymanie lub przerwanie rozprawy, a kwestia użycia sformułowania o tym, czy pełnomocnik strony pozwanej „jedzie” czy też „nie dojedzie” nie ma w tym kontekście większego znaczenia. Okolicznością bezsporną jest to, że pełnomocnik strony pozwanej nie stawiała się na rozprawę mimo prawidłowego zawiadomienia o jej terminie, a jedyną przeszkodą do stawienia się były korki uliczne spowodowane pracami drogowymi na ulicach (...). W żadnym razie nie są to okoliczności stanowiące podstawę do odroczenia rozprawy w rozumieniu art. 214 k.p.c. Jednocześnie Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje procesowej instytucji przerwania prowadzonej rozprawy, szczególnie, gdy taki wniosek pojawia się w 25 minucie prowadzenia rozprawy.

Niezależnie od tego wszystkiego trzeba wskazać, że pełnomocnik strony pozwanej stawiała się ostatecznie w dniu rozprawy, tj. 21 lipca 2015 r. w Sądzie Okręgowym w Łodzi i o godzinie 13.50 złożyła w sekretariacie sądowym pismo procesowe – k. 124, w którym usprawiedliwiła swoją nieobecność na rozprawie, oraz ponownie zajęła stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów procesu i podtrzymując wszystkie zgłoszone wcześniej zarzuty. Wskazała, że powyższe pismo jest „stanowiskiem strony pozwanej oraz głosem pełnomocnika przed zamknięciem (rozprawy)”. Ponadto pełnomocnik „wniosła o uwzględnienie tego stanowiska”, a „w przypadku jego nieuwzględnienia” wniosła o „otwarcie niniejszej sprawy (brzmienie dosłowne) na nowo i uwzględnienie przedmiotowego stanowiska pełnomocnika strony pozwanej”. Sąd a quo nie zwrócił przedmiotowego pisma, a zatem należy uznać, że je uwzględnił, nie było zatem podstaw do otwarcia na nowo rozprawy. W terminie publikacyjnym, tj. do dnia 30 lipca 2015 r. żadne inne pismo procesowe w imieniu pozwanej spółki nie zostało złożone. Okoliczność, że powództwo zostało uwzględnione w całości – wbrew stanowisku pełnomocnika strony pozwanej, nie może być traktowane, jako „nieuwzględnienie przedmiotowego stanowiska pełnomocnika strony pozwanej”.

Nie doszło do zarzucanego naruszenia art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez pozwaną, tj. dowodu z zeznań świadka B. P., zeznań strony pozwanej i wniosku o zwrócenie się do właściwego urzędu skarbowego dla siedziby powódki w celu potwierdzenia, czy następujące faktury: VAT (...) na kwotę 45.248,76 zł, VAT (...) na kwotę 129.766,86 zł i VAT (...) na kwotę 84.518,10 zł, wystawione przez powódkę w dniu 3 czerwca 2014 r., jako sprzedawcę, zostały zaewidencjonowane w księgach podatkowych powódki, czy stanowią jej przychód oraz czy, powódka odprowadziła należny podatek VAT, choć rzeczywiście Sąd a quo nie wyjaśnił szczegółowo przyczyn, dla których oddalił te wnioski. Wymaga to uzupełnienia przez Sąd Apelacyjny, będący wszakże sądem merytorycznym.

Przedmiotowe wnioski dowodowe zostały złożone w odpowiedzi na pozew – k. 38. Dla przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka B. P. i dowodu z przesłuchania strony została zakreślona teza dowodowa w brzmieniu „na okoliczność, że powództwo o zapłatę w tej sprawie nie zasługuje na uwzględnienie, a pozew jest niezasadny”. Tak sformułowana teza dowodowa nie została nigdy zmodyfikowana, mimo wstąpienia do procesu zawodowego pełnomocnika procesowego działającego w imieniu pozwanej spółki, który jak wynika z opisanego wcześniej pisma procesowego poparł wskazane wnioski dowodowe bez żadnej modyfikacji. W tej sytuacji przeprowadzenie wnioskowanych dowodów było niedopuszczalne lub co najmniej bezzasadne. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że Sąd a quo prawidłowo procesowo ustosunkował się do tych wniosków na rozprawie w dniu 21 lipca 2015 r. oddalając je w całości, w tym nie przeprowadzając również dowodu z przesłuchania strony powodowej. Tym samym nietrafny jest zarzut naruszenia art. 299 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. odniesiony tylko do dowodu z przesłuchania strony pozwanej. Nawet w skardze apelacyjnej nie wskazano, na jakie okoliczności miały zostać przeprowadzony dowód z przesłuchania strony pozwanej i dlaczego tylko tej strony. Ograniczenie dowodu z przesłuchania stron do przesłuchania jednej strony (art. 302 k.p.c.), stanowiące wyjątek od art. 299 k.p.c. winno być usprawiedliwione okolicznościami natury prawnej lub faktycznej, wykazania czego zaniechano w apelacji całkowicie. Natomiast dowód z informacji z urzędu skarbowego

właściwego dla siedziby powódki w celu potwierdzenia, czy faktury: VAT (...) na kwotę 45.248,76 zł, VAT (...) na kwotę 129.766,86 zł i VAT (...) na kwotę 84.518,10 zł, wystawione przez powódkę w dniu 3 czerwca 2014 r., jako sprzedawcę, zostały zaewidencjonowane w księgach podatkowych powódki, z oczywistych względów nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w tej sprawie. Dotyczy należności o charakterze publicznoprawnym bez znaczenia dla oceny stosunku prawnego pomiędzy stronami.

W konsekwencji z tych samych przyczyn nie może zostać uwzględniony zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w wyniku braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w niniejszej sprawie i bezzasadnego pominięcia dowodów wskazanych w odpowiedzi na pozew oraz dalszych pismach procesowych pozwanej.

Musi budzić zdziwienie postawienie w apelacji zarzutu naruszenia art. 365 k.p.c. wskutek pominięcia faktu wydania prawomocnych orzeczeń sądowych i ich treści, tj. postanowienia Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 16 kwietnia 2015 r. w sprawie o złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia (sygn. akt II Ca 36/15), postanowienia Sądu Rejonowego

w O. W.. z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności - kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14), postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie skargi pozwanej na czynność komornika w postaci zajęcia wierzytelności – kwoty przekazanej przez pozwaną do depozytu sądowego w dniu 10 lipca 2014 r. (sygn. akt I Co 2253/14). Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił te wszystkie orzeczenia w poczynionych przez siebie ustaleniach faktycznych i nie dokonał odmiennej oceny jurydycznej stanów faktycznych będących przedmiotem osądów tychże sądów. Tyle, że te rozstrzygnięcia nie mają znaczenia dla jurydycznej oceny przedmiotowego stanu faktycznego i wywodzonego z niego roszczenia powodowej spółki. Nie mają charakteru prejudykatu, ani nie wiążą sądów obu instancji w tej sprawie. To samo należy powiedzieć o wnioskowanej w skardze apelacyjnej potrzebie uzupełnienia postępowania dowodowego o nowy dowód w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 17 lutego 2015 r. o odrzuceniu zażalenia pozwanej na postanowienie Sąd Rejonowy w Ostrowie W.. z dnia 27 stycznia 2015 r. (sygn. akt I Co 2253/14).

Jedynie na marginesie należy wskazać, że sądy obu instancji w sprawie o złożenie do depozytu sądowego przedmiotu świadczenia nie potwierdziły słuszności tezy strony pozwanej o istnieniu sporu co do kwoty 78.230,67 zł, gdyż odmówiły uwzględnienia wniosku, a jednocześnie zastrzegły, że nie wypowiadają się co do okoliczności nieistotnych dla rozpoznania wniosku o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Również uwzględnienie skargi na czynność komornika nie oznacza słuszności stanowiska strony pozwanej reprezentowanego w tej sprawie.

Jeżeli chodzi o postawienie w apelacji wniosku o uzupełnienie postępowania dowodowego o nowe dowody w postaci umowy przewłaszczenia o nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r., zawartej pomiędzy pozwaną a G. O. (1) oraz zgłoszenie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadka G. O. (1) na okoliczność ustalenia osoby będącej właścicielem kaczek na dzień 19 kwietnia 2015 r., to przede wszystkim trzeba ocenić, że wnioski te są spóźnione, gdyż po raz pierwszy zostały zgłoszone dopiero w skardze apelacyjnej. Apelujący w żadnej mierze nawet nie próbował wykazać, dlaczego nie powołał tych wniosków w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, czego wymaga art. 381 k.p.c. Umowa przewłaszczenia pochodzi z dnia 15 kwietnia 2014 r., a zatem nie było przeszkód do powołania się na nią już w odpowiedzi na pozew. Dotąd również nie kwestionowano skuteczności umowy przewłaszczenia zwartej pomiędzy G. O. a stroną powodową, a w szczególności okoliczności, że G. O. nie był w dniu 19 kwietnia 2014 r. właścicielem kaczek w ilości około 8000 sztuk.

Niezależnie od tego trzeba podkreślić, że dokument ten wymaga szczególnej ostrożności w zakresie nadawania mu mocy dowodowej, gdyż jest wewnętrznie sprzeczny, jako, że jego § 1 pozostaje w sprzeczności z § 2, gdyż z pierwszego wynika, że przedmiotem przewłaszczenia jest 2.300 sztuk kaczek, natomiast z drugiego wynika, że 10.000 sztuk. Przy czym zapis § 2 jest o tyle niewiarygodny, że wskazuje, iż 10.000 sztuk piskląt ma wartość około 33.000 zł. Dla porównania w umowie przewłaszczenia z dnia 19 kwietnia 2014 r. jest mowa o 8000 sztuk kaczek – i zakładając tożsamość tego inwentarza – wartość tych kaczek została oceniona na 140.000 zł. W dniu 3 czerwca 2014 r. strona

powodowa sprzedała stronie pozwanej 7.727 sztuk za kwotę 129.766,86 zł. Reasumując, trzeba przyjąć – przy ewentualnym uwzględnianiu tego dowodu, że w dniu 15 kwietnia 2014 r. doszło do przewłaszczenia około 2.300 sztuk piskląt kaczyc. A zatem nawet dopuszczenie dowodu z dokumentu w postaci umowy przewłaszczenia o nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r., zawartej pomiędzy stroną pozwaną a G. O. (1), nie podważa zasadniczych ustaleń Sądu I instancji, a sam fakt zawarcia takiej umowy dodatkowo wskazuje na niezasadność stanowiska pozwanej spółki co do znaczenia zajęcia komorniczego dokonanego w dniu 15 kwietnia 2014 r.

Jeżeli w dniu 15 kwietnia 2014 r. pozwana spółka i (...) zawarli umowę kontraktacji na dostawę kaczek rzeźnych w ilości 10.000 sztuk, a w dniu 15 kwietnia 2014 r. G. O. przewłaszczył na rzecz pozwanej spółki kaczki w ilości około 2.300 sztuk, to jak najbardziej możliwe było dokonanie w dniu 19 kwietnia 2014 r. przewłaszczenia inwentarza żywego przez G. O. na rzecz strony powodowej w postaci kaczek w ilości około 8000 sztuk, szczególnie, że w dniu 3 czerwca 2014 r. strona powodowa sprzedała stronie pozwanej tylko 7.727 sztuk. Przy czym nie można przecież wykluczyć posiadania przez G. O. jeszcze innych kaczek, nieobjętych kontraktem ze stroną pozwaną. Tak więc, złożona umowa o nr (...) nie jest dowodem na to, że nie doszło do przewłaszczenia kaczek w dniu 19 kwietnia 2014 r., gdyż nie były one własnością G. O.. Ponadto otrzymanie zajęcia komorniczego z tej samej daty nie spowodowało u strony pozwanej oceny o niedopuszczalności przewłaszczeniu kaczek z tego powodu, choć jednocześnie pozwana spółka uważała, że właśnie z tej przyczyny przywłaszczenie dokonane pomiędzy stroną powodową a G. O. (1) było niedopuszczalne.

Tym samym nietrafne są zarzuty skargi apelacyjnej naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że: G. O. (1) był właścicielem kaczek, których wyłączne prawo własności upoważniało go do zawarcia z powódką umowy przewłaszczenia z dnia 19 kwietnia 2015 r.; od daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 powódka była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania nabytym drobiem wobec wcześniej zawartej umowy przewłaszczenia nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r. pomiędzy pozwaną a G. O. (1), na podstawie której G. O. (1) przeniósł na pozwaną prawo własności ok. 10 000 sztuk piskląt kaczyc, zgodnie z umową; przyjęcie, że od dnia 19 kwietnia 2014 r. - daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 - powódka była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania nabytym drobiem, skoro od dnia 15 kwietnia 2014 r. - daty zawarcia umowy przewłaszczenia nr (...) - to pozwana była jedyną osobą uprawnioną do dysponowania tym drobiem.

Dalej, złożenie umowy przewłaszczenia o nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 r. uwiarygadnia jeszcze dodatkowo ustalenie Sądu a quo, że zawieranie przez G. O. umów przewłaszczenia inwentarza żywego nie pociągało za sobą zmiany miejsca pobytu kaczyc piskląt, a tym samym G. O. z posiadacza samoistnego – właściciela pozostawał ich posiadaczem, ale zależnym z woli nowych właścicieli inwentarza. W złożonej umowie przewłaszczenia w § 3 ustalono, że przedmiot przewłaszczenia do czasu jego sprzedaży pozostaje pod pieczęcią przewłaszczającego. A zatem identyczne zachowanie G. O. w relacji ze stroną powodową było jego normalną praktyką, w dodatku znaną stronie pozwanej i uprawianą wobec tej strony i przez tę stronę. Upada więc argument strony pozwanej, że odbierając kaczki w dniu 3 czerwca 2014 r. od G. O. (1) uważała, że kaczki są jego własnością, nawet pomijając znajdującą się na dokumencie z karty 11 adnotację „przewłaszczenie P.W. W. – 8000 sztuk.” Czyni to niezasadnym ostatni zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że od daty zawarcia umowy przeniesienia własności rzeczy ruchomych oznaczonych, co do gatunku nr 5/04/2014 powódka decydowała o tym, czy, kiedy i komu ma być sprzedany nabyty drób, skoro z załączonej do pozwu umowy wynika, że przedmiot tej umowy sprzedawany będzie do pozwanej. Strona powodowa decydowała o tych elementach, podobnie jak i strona pozwana co do 2.300 sztuk piskląt kaczyc przewłaszczonych na jej rzecz w dniu 15 kwietnia 2014 r.

W konsekwencji nie zachodzi zarzucane w tej sprawie naruszenia prawa materialnego w postaci art. 6 i 5 k.c. Trzeba w tym miejscu raz jeszcze – dzieląc w całej rozciągłości stanowisko jurydyczne Sądu I instancji – podkreślić sekwencję zdarzeń i ich znaczenie materialnoprawne.

W dniu 15 kwietnia 2014 r. komornik sądowy dokonał u strony pozwanej zajęcia „wierzytelności należnej G. O. (1)” od tej spółki z „tytułu dostawy kaczek”. Po pierwsze, zajęcie nie określa o jaką umowę kontraktacji chodzi, a w szczególności o jakie kaczki i w jakiej ilości. Po drugie, z materiału dowodowego nie wynika, aby na ten dzień istniała

jakkolwiek wierzytelność należna G. O. (1) od pozwanej spółki. Po trzeciej, nie dochodzi do zajęcia piskląt kaczek, ani tych przewłaszczonych tego dnia na rzecz strony pozwanej a znajdujących się u G. O., ani tych stanowiących jeszcze własność G. O. i znajdujących się w jego samoistnym posiadaniu. Ewentualne przewłaszczenie dokonane na rzecz strony pozwanej 2.300 sztuk kaczek jest skuteczne.

W dniu 19 kwietnia 2014 r. doszło do skutecznego przewłaszczenia około 8000 sztuk pozostałych kaczek na rzecz strony powodowej. Wszystkie kaczki w ilości około 10.000 sztuk nadal znajdowały się pod pieczęcią G. O., który profesjonalnie zajmuje się chowem tego typu inwentarza.

Strona pozwana nie zgłaszała żadnych pretensji do przewłaszczenia dokonanego w dniu 19 kwietnia 2014 r., przyjmując do wiadomości jego dokonanie w dniu 22 kwietnia 2014 r. Do dnia 3 czerwca 2014 r. strona pozwana nie realizowała zajęcia komorniczego. W dniu 3 czerwca 2014 r. G. O. (1) dostarczył stronie pozwanej – działając w imieniu i na rzecz strony powodowej – 7.727 sztuk kaczek za kwotę 129.766,86 zł, jak wynika z materiału dowodowego – nie zgłaszając w tym zakresie żadnych własnych roszczeń. Strona pozwana w sposób wewnętrznie sprzeczny część ceny za dostarczony inwentarz zapłaciła stronie pozwanej, a części ceny nadała charakter wierzytelności G. O. (1), tyle, że nie do końca konsekwentnie, gdyż nie zrealizowała zajęcia komorniczego, a zdecydowała się na złożenie świadczenia do depozytu sądowego, wywołując pozorny spór o tę wierzytelność.

Konsekwentne zachowanie strony pozwanej – w świetle argumentów prezentowanych w tym procesie – powinno prowadzić do następującego zachowania. W przypadku przyjęcia, że przewłaszczenie z dnia 19 kwietnia 2014 r. było nieskuteczne, gdyż wszystkie kaczki były od dnia 15 kwietnia 2014 r. własnością strony pozwanej, należało nie przyjmować żadnej faktury od strony powodowej i nie wypłacać jej żadnej należności z tytułu dostawy z dnia 3 czerwca 2014 r. oraz nie składać żadnego roszczenia do depozytu sądowego i nie realizować żadnej części zajęcia komorniczego. W przypadku przyjęcia, że przewłaszczenie z dnia 19 kwietnia 2014 r. było nieskuteczne i właścicielem 7.727 sztuk kaczek był G. O. (1), należało odmówić przyjęcia jakiegokolwiek faktury od strony powodowej i żądać wystawienia faktury przez G. O.. Następnie tak skonkretyzowaną wierzytelność w części zajętej przekazać wprost komornikowi sądowemu, a nie składać do depozytu sądowego. Resztę ceny należało zapłacić G. O. po rozliczeniu należności w wysokości około 33.000 zł.

Reasumując, zachowanie strony pozwanej jest niekonsekwentne, nielogiczne i nieprawidłowe w świetle dokonanego zajęcia komorniczego oraz zawartej ze stroną powodową umowy sprzedaży kaczek. Umowa ta jest realizacją umowy kontraktacji w ramach dorozumianej tzw. skuteczności rozszerzonej umowy kontraktacji, wynikającej z art. 625 k.c. Aczkolwiek kwestie odpowiedzialności G. O. wobec strony pozwanej z tytułu realizacji lub braku zawartej umowy kontraktacji nie jest istotą przedmiotowego sporu. Apelujący zakupił kaczki od strony powodowej, a zatem przyjmując należy, że w ten sposób została wykonana umowa kontraktacji. Jednocześnie skarżący nie zapłacił całości należności z tytułu umowy sprzedaży, czym naruszył obowiązki umowne i takie działanie nie może w żadnej mierze zasługiwać na ochronę poprzez zastosowanie klauzuli generalnej wynikającej z art. 5 k.c. Obie strony są profesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego i muszą ponosić ryzyko własnych zachowań.

Z tych wszystkich względów należało orzec jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z art. 98 k.p.c.